

Nordanstigs kommun

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Bergsjö Centralskola år 7–9 i Nordanstigs kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nordanstigs kommun att senast **den 16 oktober 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Nordanstigs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen är strukturerad och utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. (5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 5 Kursplaner)
- Lärarna stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan. (Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)

Åtgärder

- Se till att all undervisning är strukturerad. I detta ingår att läraren skapar en balans mellan olika arbetsformer så som gemensamma genomgångar, enskilt arbete och samarbete mellan elever, att läraren är aktiv och interagerar med eleverna samt att det finns ett logiskt flöde i lektionen.
- Se till att lärarna i undervisningen stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan. I detta ingår att utforma undervisningen så att elevens inre motivation stärks, att ställa krav så att eleven känner att läraren tror på elevens förmåga och att alla lärare uppträder på ett sätt som visar tillit till att eleven både kan och vill.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Nordanstigs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleven ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och insatserna utvärderas. (3 kap. 5a och 8 §§ skollagen; Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg, 2.8 Rektorns ansvar)
- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att elever skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Se till att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, i de fall där det befaras att eleven inte kommer att nå kunskapskraven trots att eleven getts stöd i form av extra anpassningar.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Nordanstigs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Det bedrivs ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, En likvärdig utbildning, God miljö för utveckling och lärande, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

- Se till att bedriva ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete som integreras i undervisningen i alla ämnen och som bygger på de attityder och åsikter som eleverna på skolan har. Detta innefattar att värdegrundsarbetet tar sin utgångspunkt i elevernas attityd till, och åsikt om, grundläggande demokratiska värderingar.
- Se till att skolan aktivt och medvetet främjar elevers lika rätt och möjligheter oberoende av könstillhörighet.
- Se till att skolans personal alltid anmäler till rektorn om en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Nordanstigs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att skolbiblioteket används i undervisningen för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Nordanstigs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat, trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att följa upp och dokumentera om samtliga elever har en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.
- Se till att de uppgifter som framkommer vid uppföljningen analyseras och att rektorn utifrån den analysen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och att detta arbete dokumenteras.
- Se till att planera för och genomföra de beslutade utvecklingsåtgärderna och att även detta arbete dokumenteras.

Bedömning

Bergsjö Centralskola 7–9 fick en ny skolledning under våren 2018. Såväl elever som personal på skolan berättar att mycket har utvecklats till det bättre sedan dess. Skolinspektionen bedömer trots detta att det föreligger ett flertal brister på skolan. Skolinspektionen bedömer att inte all undervisning är strukturerad och att skolan brister i att stärka elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan. Skolan brister också i att skyndsamt ge stöd i form av extra anpassningar till elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås liksom att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd när det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås trots att stöd har getts i form av extra anpassningar. Vidare brister skolan i sitt värdegrundsarbete och i att bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Skolan använder inte heller skolbiblioteket som ett stöd i elevernas lärande och kunskapsutveckling. Skolan brister också i det systematiska kvalitetsarbetet.

Föreläggande

Undervisning och lärande

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans undervisning då undervisningen inte alltid genomförs på ett strukturerat sätt. Undervisningen brister även på så sätt att lärarna inte alltid arbetar för att stärka elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan. Visserligen pågår det ett arbete med att utveckla skolans undervisning, men Skolinspektionens utredning visar att inte all undervisning är strukturerad då lärarna i vissa ämnen inte alltid skapar en balans mellan olika arbetsformer så som gemensamma genomgångar, enskilt arbete och samarbete mellan elever. Läraren är inte heller alltid aktiv och interagerar med eleverna och det finns inte alltid ett logiskt flöde i lektionerna. Det förekommer ämnen där lektionerna saknar inledning och avslutning. Skolinspektionens utredning visar också att undervisningen inte alltid utformas så att elevernas inre motivation stärks och det ställs inte alltid krav på eleverna på ett sådant sätt så att eleverna känner att läraren tror på deras förmåga. Det visar sig också i utredningen att inte alla lärare uppträder på ett sätt som visar tillit till att eleven både kan och vill. En återkommande skillnad som utredningen visar på är att pojkar och flickor behandlas olika i undervisningen. Bristerna i undervisningen leder till att eleverna inte får den ledning och stimulans samt den hjälp de behöver för att utvecklas så långt som möjligt.

Enligt skollagen ska alla barn och elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

I skolförordningen anges att eleverna genom en strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Enligt läroplanen ska läraren stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i skolans undervisning då den inte alltid är strukturerad och att det i vissa ämnen saknas en variation mellan olika arbetsformer. I intervju uppger rektorn att alla lärare inte har en bra struktur på undervisningen, även om ett arbete med att utveckla strukturen på undervisningen har påbörjats. En av elevhälsans representanter uppger att strukturen varierar mellan lärare, att det inte är ovanligt att lärarna är oförberedda inför sina lektioner och att det skulle behövas fler inledningar och avslutningar på lektionerna. En av elevhälsans representanter säger att det inte är tydligt för eleverna när lektionerna börjar. Flera elever uppger också att det inte är alla lärare som har inledning och avslutning på sina lektioner. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer har det också iakttagits att några lektioner har inledning och/eller avslutning och att andra lektioner saknar detta. En av elevhälsans representanter berättar att när elevhälsan håller fortbildning om undervisningen så finns det vissa lärare som inte närvarar och dessa lärare fortsätter sedan att undervisa som de alltid gjort. Rektorn uppger i intervju att en del lärare har

en varierad undervisning medan andra lärare kan ha självständigt elevarbete i flera lektioner på rad, vilket även framkommer vid intervjuer med elever, lärare och elevhälsa. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer har det också iakttagits att vissa lektioner saknar variation mellan olika arbetsformer medan andra lektioner har en sådan variation. Flera elever har också berättat att när det är självständigt arbete så går en del lärare runt och hjälper till medan andra sitter vid katedern och gör annat.

Skolinspektionens utredning visar också att det finns brister i undervisningen på så sätt att den inte alltid utformas så att elevens inre motivation stärks, att undervisningen inte alltid ställer krav så att eleven känner att läraren tror på elevens förmåga och att inte alla lärare uppträder på ett sätt som visar tillit till att eleven både kan och vill. Rektorn säger i intervju att det finns ämnen där lärarna är sämre på att motivera pojkar än flickor. Rektorn berättar också att lärarnas förväntningar på pojkar och flickor kan skilja sig åt på så sätt att flickor som lämnar in uppgifter till lärarna får feedback på uppgiften, men med pojkar förekommer det att lärare nöjer sig med att de lämnar in. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer har det i två språkämnen iakttagits att lärarna under lektionerna enbart talar svenska med eleverna. En elev säger vid intervju att språkläraren pratar svenska under lektionerna för att eleverna inte förstår det aktuella språket. En lärare uppger i intervju att hen inte hinner med att hjälpa elever som skulle kunna nå höga betyg på grund av att hen istället måste ägna tiden åt de elever som kämpar för att nå betyget E. Rektorn uppger i intervju att alla lärare inte har en tillit till elevernas förmågor, även om en klar förbättring har skett. Rektorn berättar också att om en flicka inte kommer igång med arbetet så får hon hjälp att komma igång, medan det förekommer att en pojke i samma situation endast ges en uppmaning om att börja arbeta. En av elevhälsans representanter uppger att det finns lärare på skolan som inte bemöter eleverna med respekt, till exempel att lärare kan förminska elever inför klassen. En av elevhälsans representanter säger att lärarna visserligen har tillit till elevernas förmågor, men att det förekommer att elevers resultat beskrivs med att de alltid haft dåliga resultat eller att "elevens pappa inte heller lyckades". Rektorn säger att sådana beskrivningar har förekommit, men att det är ett mycket mindre problem nu än förut.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Bergsjö Centralskola 7–9 inte uppfyller skolförfattningarnas krav föreläggs Nordanstigs kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Tillsynen visar att elever inte alltid ges ett skyndsamt stöd i form av extra anpassningar om de riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Tillsynen visar också att elevers behov av särskilt stöd inte alltid utreds skyndsamt om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt. Brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd försvårar elevernas förutsättningar att utvecklas i riktning mot utbildningens mål.

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare,

övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver.

Skolinspektionens utredning visar att elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås inte alltid ges ett skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. I intervju med elevhälsan uppger tre representanter att lärarna inte ger de extra anpassningar som eleverna är i behov av, en representant säger däremot att lärarna ger eleverna ett sådant stöd. En av representanterna säger att en del lärare ger extra anpassningar medan andra lärare nog tycker att de gör det fast det inte görs. En av elevhälsans representanter säger att trots att lärarna säger att de ger extra anpassningar så ser hen väldigt lite av detta då hen observerar lektioner. En av representanterna för elevhälsan säger att vid uppföljningar av extra anpassningar har det visat sig att elever inte har fått extra anpassningar trots att lärarna sagt att de har gett det till någon viss elev. Två av representanterna uppger också att det faktum att eleverna inte har fått extra anpassningar har lett till konsekvenser för eleverna. En av representanterna berättar att elevhälsoteamet har haft en utbildning om extra anpassningar för personalen, men att de som behövde delta inte deltog. Rektorn uppger i intervju att lärarna ger eleverna extra anpassningar, men kanske inte alltid i den omfattning som de borde och att alla elever inte får de anpassningar de skulle behöva. Vid en lärarintervju uppger samtliga lärare att alla lärare på skolan ger eleverna de extra anpassningar som det har beslutats om. Vid en annan lärarintervju säger en av lärarna att i stort sett alla elever får de extra anpassningar som de behöver.

Skolinspektionens utredning visar att elevers behov av särskilt stöd inte alltid utreds skyndsamt när det visat sig att det stöd som ges i form av extra anpassningar inte är tillräckligt. Av intervju med rektorn framgår det att när det gäller elever som har haft betyget F i ett och samma ämne två terminer i rad, så finns det fyra elever som inte har en pedagogisk utredning eller åtgärdsprogram. Rektorn uppger också att det finns elever som ges särskilt stöd men för vilka det inte har gjorts någon pedagogisk utredning. Representanter för elevhälsan bekräftar i intervju att av de elever som har betyget F i ett och samma ämne två terminer i rad är det flera elever som inte har pedagogisk utredning och/eller åtgärdsprogram

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Bergsjö Centralskola 7–9 inte uppfyller skolförfattningarnas krav föreläggs Nordanstigs kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i såväl skolans värdegrundsarbete som i skolans målinriktade arbete för att motverka kränkande behandling. Skolinspektionens utredning visar att skolan inte bedriver ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete som integreras i undervisningen i alla ämnen och av alla lärare. Utredningen visar också att det värdegrundsarbete som ändå förekommer inte tar sin utgångspunkt i en kartläggning av elevernas attityder till, och åsikter om, grundläggande demokratiska värderingar. Utredningen visar även att skolan inte aktivt och medvetet främjar elevers lika rätt och möjligheter oberoende av könstillhörighet. Dessutom visar utredningen att personalen på skolan inte alltid anmäler till rektorn när de fått kännedom om att en elev utsatts för kränkande behandling. Brister i värdegrundsarbetet medför en risk för att skolan inte förmedlar och förankrar respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Att alla kränkningar inte anmäls till rektorn innebär en risk för att huvudmannen inte kan fatta relevanta beslut som syftar till att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionen vill i detta sammanhang framhålla att anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn respektive huvudmannen. Anmälningsskyldigheten uppkommer oavsett om en elev uppgett sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller om det på något annat sätt, t.ex. genom skolpersonalens egna observationer, kommit fram att en elev kan känna sig utsatt för kränkande behandling.

I skollagen anges att en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn.

I läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet anges bl.a. följande. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som skolan ska gestalta och förmedla. Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling i olika sammanhang. Skolans mål är bl.a. att varje elev respekterar andra människors egenvärde, tar avstånd från att andra människor utsätts för diskriminering, förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa

andra människor. Alla som arbetar i skolan ska medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen och i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor, att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet och aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i skolans värdegrundsarbete. Tillsynen visar att skolans värdegrundsarbete inte integreras i undervisningen i alla ämnen och att arbetet inte heller tar sin utgångspunkt i en kartläggning av elevernas attityder till, och åsikter om, grundläggande demokratiska värderingar. Av intervju med rektorn framgår att det förekommer ett hårt språkbruk på skolan och att rektorn uppmanar lärarna att reagera på det, men att inte alla lärare gör det. Flera representanter för elevhälsan uppger att de bjuder in till diskussioner om värdegrunden, men att personalen inte alltid nappar. En representant för elevhälsan säger att skolans värdegrundsarbete har legat på is och en annan säger att hela personalen behöver arbeta mot något gemensamt. I en intervju uppger alla intervjuade lärare att de inte fått något uppdrag från skolledningen att arbeta med jämställdhet eller mänskliga rättigheter. Flera lärare uppger att värdegrundsarbetet är grunden för undervisningen och att deras arbete med de frågorna skulle kunna förbättras. En lärare uppger att det är ett grovt språkbruk på skolan och av intervjuer med elever framkommer att det är vanligt med nedsättande uttryck av rasistisk karaktär mellan eleverna. En elev säger att det har blivit normalt på skolan att elever uttrycker kränkande ord kopplade till andra elevers hudfärg. En elev berättar att det spelas grova låtar i elevernas uppehållsrum och att hen förstår om eleverna i årskurs sju inte vill vara där. Flera elever uppger också att de i undervisningen aldrig pratat om solidaritet med utsatta grupper. Rektorn uppger att hen får sin information om elevernas åsikter och värderingar från SO-läraren men också genom att lägga märke till elevers attityder och åsikter i korridorerna. Rektorn säger också att hen är medveten om att det finns problem med att eleverna har ett hårt språkbruk och att det förekommer rasistiska åsikter bland eleverna.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i skolans arbete med att aktivt och medvetet främja elevers lika rätt och möjligheter oberoende av könstillhörighet. Rektorn säger vid intervju att det för närvarande inte görs något medvetet arbete kring pojkar och flickor på skolan. Rektorn säger också att det i Nordanstigs kommun finns en skillnad i förväntningar på pojkar och flickor och att det skulle behövas ett arbete på skolan för att komma tillrätta med det. En representant för elevhälsan uppger att hen pratat med lärarna om manligt och kvinnligt, men att mer arbete behövs. En elev uppger vid intervju att det är vanligt med nedsättande uttryck av sexistisk karaktär mellan eleverna. Flera elever berättar att pojkar förväntas tåla mer än flickor och en pojke som blir ledsen kan utsättas för verbala kränkningar kopplade till sexuell läggning.

Skolinspektionens utredning visar även att det finns brister i skolans målinriktade arbete mot kränkande behandling då personalen på skolan inte alltid anmäler till rektorn när de fått kännedom om att en elev har utsatts för kränkande behandling. I intervju med elevhälsan uppger två representanter att personalen på skolan inte anmäler alla kränkningar till rektorn. En av representanterna säger att detta delvis

beror på att kunskap om kränkningar saknas. Rektorn berättar i intervju att grova kränkningar anmäls, men att annat inte alltid anmäls. Rektorn säger också att om lärarna anmälde det kränkande språkbruk som förekommer bland eleverna på skolan så skulle det synas och åtgärdas, men rektorn uttrycker samtidigt att om de anmälningarna alltid gjordes så skulle personalen inte ha tid till annat. Rektorn uppger dock att lärare anmäler kränkningar om någon elev "verkligen" blivit kränkt. Flera lärare berättar att de skulle kunna anmäla kränkningar mycket oftare än vad de gör men att de inte hinner. Flera elever berättar vid intervju att ett kränkande språkbruk förekommer mellan eleverna på skolan och att vissa lärare låtsas som att de inte hör det som sägs. Studie- och yrkesvägledaren uppger däremot att kränkande behandling anmäls och att rektorn agerar direkt.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Bergsjö Centralskola 7-9 inte uppfyller skolförfattningarnas krav föreläggs Nordanstigs kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen bedömer att skolan brister när det gäller att använda skolbiblioteket för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Utredningen visar att skolbiblioteket inte används i undervisningen. Att biblioteket inte används på avsett sätt försvårar elevernas utveckling mot att själva kunna söka och utveckla kunskaper så som språklig förmåga och digital kompetens.

Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek. Enligt läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet har rektorn ett särskilt ansvar att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

Skolinspektionens utredning visar att skolbiblioteket inte används i undervisningen. Vid en elevintervju säger en elev att skolans bibliotek aldrig används i undervisningen och de övriga närvarande eleverna håller med. Vid en annan intervju med elever uttrycker en elev att de nästan aldrig är i biblioteket och övriga närvarande elever säger att de håller med. Flera elever säger att om man går till biblioteket då är det för att kolla på en utställning och de går inte dit som en del i undervisningen. En lärare säger att de använder biblioteket för dåligt. En annan lärare säger att biblioteket har använts i svenskan och möjligen något ämne till. Två lärare berättar att skolan har haft en utställning på biblioteket i några ämnen. Rektorn säger att svenskalärarna använder biblioteket och att bildläraren använder biblioteket som en utställningslokal. Rektorn säger också att biblioteket inte används i SO- eller NO-undervisningen. Vidare säger rektorn att det är ett problem att biblioteket inte ligger i skolbyggnaden och att besök måste anmälas i förväg för att det ska vara öppet. Däremot uppger rektorn att biblioteket används relativt mycket i undervisningen inom ämnet svenska som andraspråk.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Bergsjö Centralskola 7–9 inte uppfyller skolförfattningarnas krav föreläggs Nordanstigs kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Utredningen visar att det inte genomförts en uppföljning av om samtliga elever har en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Att det inte genomförts en sådan uppföljning innebär att det inte säkerställts att de beslut om utvecklingsåtgärder som fattats är grundade i verksamhetens behov. Brister i skolans arbete med att följa upp att samtliga elever har en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero försvårar skolledningens förutsättningar för att identifiera skolans utvecklingsbehov och utifrån det fatta beslut om åtgärder som kan vara nödvändiga för att öka måluppfyllelsen.

Enligt skollagen ska varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Skolinspektionens utredning visar att det brister i skolans systematiska kvalitetsarbete då det inte har följts upp och dokumenterats om samtliga elever har en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Rektorn uppger vid intervju att skolan inte har följt upp hur eleverna på skolan upplever tryggheten och studieron det senaste året. Rektorn säger att det finns en trygghetsenkät som görs med två–tre års mellanrum, men den har inte gjorts sedan rektorn började på skolan för drygt ett år sedan. Rektorn berättar också att skolsköterskan har samtal med elever i årskurs 7 och 8. Rektorn uppger att hen avser att göra en enkät om trygghet och studiero, men att det ännu inte har hunnits med. Rektorn säger också att det inte har gjorts någon kartläggning av studieron på skolan. Av skolans senast dokumenterade kvalitetsarbete, "Bokslutsrapport Bergsjö skola år 7–10 2018", framgår att det saknas en uppföljning av trygghet och studiero.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Bergsjö Centralskola 7–9 inte uppfyller skolförfattningarnas krav föreläggs Nordanstigs kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister**Bedömning och betygssättning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Nordanstigs kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

På Skolinspektionens vägnar

X Anders Gullberg

X Lars-Henrik Bergström

Beslutsfattare

Signerat av: Anders Gullberg

Föredragande

Signerat av: Lars-Henrik Bergström

I handläggningen av ärendet har även utredare Anne-Charlotte Ramsthaler medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Bergsjö Centralskola år 7–9

Fakta om Bergsjö Centralskola år 7–9

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Nordanstigs kommun under våren 2019. Bergsjö Centralskola år 7–9 besöktes av Skolinspektionen mellan den 19 mars 2019 och den 21 mars 2019.

Bergsjö Centralskola 7–9 är en kommunal grundskola belägen i Nordanstigs kommun. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn 216 elever. Verksamheten omfattar årskurserna 7–9.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Årskurs 9

Enligt Skolverkets nationella statistik för läsåret 2017/18 var det genomsnittliga meritvärdet 202,0. Motsvarande värde för riket var 228,7. Andelen elever som nådde de kunskapskrav som minst ska uppnås i alla ämnen var 65,8 procent. Motsvarande resultat för riket var 75,6 procent. Den genomsnittliga betygspoängen var lägre än genomsnittet i riket i alla ämnen utom i biologi, som låg på genomsnittet för riket, samt moderna språk och teknik som låg högre.

I Skolinspektionens elevenkät i årskurs 9 från våren 2018 var skolenhetens resultat lägre än genomsnittet för de deltagande skolenheterna inom områdena Grundläggande värden i undervisningen/lärandet, Grundläggande värden på skolan, Ordningsregler och Elevhälsa, Veta vad som krävs, Argumentation och kritiskt tänkande, Studiero, Trygghet och Förhindra kränkningar. Resultaten låg omkring eller under medel för de deltagande skolenheterna inom områdena Stimulans, Tillit till elevens förmåga, Anpassning efter elevens behov, Utmaningar och Delaktighet och inflytande.

I Skolinspektionens personalenkät från våren 2018 var resultaten från personalen lägre än genomsnittet för de deltagande skolenheterna inom områdena Information om utbildningens mål, Samverkan av undervisning, Anpassning efter elevens behov, Argumentation och kritiskt tänkande, Grundläggande värden i undervisningen, Grundläggande värden på skolan, Ordningsregler, Studiero, Trygghet, Förhindra kränkningar, Särskilt stöd, Bedömning och betygssättning, Pedagogiskt ledarskap, Utveckling av utbildningen, Rutiner och Elevhälsa, Stimulans och utmaningar, Tillit till elevens förmåga och Elevinflytande.